

MALE NOVICE.

Izbajajo vsak torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. — Posamezne številke 20 v. — Po pošti se list ne pošilja

Del Reke dobi Jugoslavija — v najem?

Pariški »Petit Journal« poroča, da se bo vprašanje Reke tako-le rešilo: Mesto dobijo Italijani, ki pa bodo morali del пристanišča dati Jugoslaviji v najem za 99 let. Na isti način imajo Švicarji

v našem delu pristanišča v Genui. Sušak bo jugoslovanski. Glede Dalmacije bo Italija popustila. Zdaj se vršijo direktna pogajanja med Italijani in Jugoslovani. Pogajanja se baje ugodno razvijajo.

Naša bodočnost na morju.

Beograd, 11. junija.

Naši odposlanci na medzavezniški narodno gospodarski konferenci v Bruslju so dosegli, da je jugoslovanska trgovina na Jadranu priznana in se

bo mogla vršiti v gospodarski zvezi z zavezniki. Jugoslavija dobi velik del avstro-ogrškega trgoveškega brodogradstva. Odposlanci so se dne 9. t. m. vrnili z ugodnimi poročili v Beograd.

Tujec ne bo naš državljan.

Beograd, 11. junija.

Podaniki neprijateljskih držav, t. j. taki, ki so doma iz Nemške Avstrije, Nemčije ali Ogrske

se ne bodo sprejeli v naše državljanstvo. Torej ljudje, ki jih država ne bo priznala kot državljane, tudi ne bodo imeli volilne pravice. Tako je sklenil ministrski svet.

Položaj v Prekmurju se zboljšal.

Radgona, 12. junija.

Ogrski Slovenec, ki je ušel preko meje, poroča, da se je položaj v Prekmurju nekoliko zboljšal.

Ogrska vlada je odpoklicala večji del čet iz Prekmurja na fronto proti Čeho-Slovakom.

Čehi zopet napredujejo.

Praga, 11. junija.

Madžarsko prodiranje je ustavljeno. Okoli 1000 Sokolov in 600 moravskih Orlov je včeraj

dospelo na fronto pred Košice. Madžarom zmanjkuje municije.

Protest proti razkosavanju slovenske zemlje.

Odbor Slov. Kmečke Zveze za Štajersko je imel pod predsedstvom drž. poslanca dr. Hohnja dne 12. junija v Mariboru sejo, v kateri je bila sprejeta ta le resolucija: Odbor SKZ z največjo odločnostjo ugovarja zoper grdo barantanje, ki se sedaj na mirovni konferenci v Parizu vrši za našo slovensko zemljo, kakor da bi ta bila bla

go, s katerim smejo prosto in poljubno razpolagati svetovni mogotci. To je zemlja naših pradedov, to je naša zemlja ter tudi mora ostati naša last. Če nam jo kdo siloma odvzame, je to krivica, storjena našemu celokupnemu jugoslovanskemu narodu, ki nikdar se bo pritrtil in privolil v to, da pride njegova zemlja tujcu v roke, njegovi otroci pa pod italijanski, nemški in madžarski jarem. Jugoslovani ne bomo nikdar več nikomur robovali. Zato zahtevamo v zadnji uri, naj mirovna konferenca kot državne meje med našo dr-

žavo in Italijo, Nemško Avstrijo in Ogrsko določi resnične narodnostne meje. Na Štajerskem bodi meja potegnjena tako, da bo Špilje in železnična proga Špilje—Radgona s primernim in potrebnim ozemljem ob njej na jugoslovanskih tleh. Prekmurški Slovenci morajo na celam svojem ozemlju vai do zadnjega postati državljani Jugoslavije. Naj bi se vendar v zadajem hipu te uboge, od vsega sveta zapuščene Slovence rešilo madžarsko-boljševiške strahovlade. Koroška mora tako daleč postati last jugoslovanske države, kakor daleč sega slovenska zemlja in se razlega slovenska govorica, vsa mora pripadati nam z Beljakom, Celovcem in Velikovcem vred. Ogorčeno ugovarjamo zoper to, da bi Beljak z okolico in Ziljsko dolino prišel pod Nemško Avstrijo, ker bi na ta način izgubili nad 50.000 Slovencev. Z isto odločnostjo in ogorčenostjo ugovarjamo zoper italijansko pohlepnost, ki nam v svoji nezaslišani in neverjetni nenasitljivosti hoče ugrabiti naše morje, našo zemljo in stotisoče jugoslovanskih duš. Niti za pičico ne odnehamo od svoje zahteve, da se nam mora priznati vse naše narodno ozemlje, včevši celo Primorje s Trstom, Gorico in Reko vred in Dalmacijo z vsemi otoki.

Srečano izjavljamo, da moremo kot trajen mir priznati samo tak mir, ki bi združil venotno državo vse dele slovenskega naroda. Vsak drugačen mir bi bil krivičen, za naš narod nesprejemljiv in za Evropo usoden, ker bi bil začetek novih, za vso Evropo nevarnih zapletljajev. Pozivljamo vlado v Beogradu in naše zastopnike v Parizu, naj ostanejo trdni, neizprosni in neomajni, dokler se našemu narodu ne izpolnijo vse njegove pravične zahteve.

K poznamenovanju mariborskih ulic

Zaslužni zdravnik g. dr. A. Mally je l. 1906 izdal knjižico z razlago imen mariborskih trgov in potov. Mnogo imen je neznatnih n. pr. Zofijin trg se zove po grofici Brandis, druga ne odgovarja več krajevemu položaju n. pr. Lipova ulica, ko so lipo že posekali, mesarska ulica, ko se mesarji najdejo vsepovsodi nastanjeni, precej je dinastičnih ali pa nemškokulturnih. Od 147 imen v tej knjižici bi jih svobodno črtali 42. Ohranili bi pa ime na vseh mož, ki so si pridobili zasluge za naše mesto bodisi v javnem življenju ali pa kot rojaki in kulturni delavci. Dosedanji nemški magistrat ni hotel po uobenem Slovencu imenovati kak prostor; nam pa ne kaže biti krivičnim. Nehvaležen posel pa bo izbirati nova poznamenovanja. Ako predlagate osebnosti splošne veljave n. pr. Prešerna, Preradovića itd., bodo to posnemala tudi druga mesta in kmalu bode kakor med Lahi, kjer najdete v vsakem gnezdu Cavourjevo ulico, cesto 20. sept. ali pa Dantejevo stezo. Splah bi bilo

dobro se v tem oziru pomeniti z vodilnimi možmi drugih slov. štajerskih mest, da se ustvari enotnost v postopanju, a ohrani raznovrstnost v izvršitvi. Če se omejite na dosedaj prezirane može slovenskega rodu, ki imajo zasluge za naše mesto ali pa so bili kot rojaki odlični kulturni delavci, jih bodele z lahkoto našli 20 prvovrstnih, ako bodele pa šli višje, bodo to imena, ki bodo kmalu postala brezpomembna. Ali bi ne kazalo večji del dosedanjih ulic kar s številkami zaznamovati? To bi bilo po ameriansko in praktično. Ali je vredno, da si spomin obtežujemo s toliko imeni dvomljive vrednosti in da se potem ta navlaaka skozi celo stoletje vtepava mladini v glavo? Na vsak način pa se mora po dovršeni označbi izdati zemljevid ali vsaj tiskan seznamek s stariimi in novimi značkami skupaj. To bo vsaj ne koliko omililo težavo, s katero se bodo starijši ljudje uživali v nov obraz mariborskega mesta.

Poulični napisi v Mariboru.

V prihodnjih dneh se prekrste tudi naše ulice. Prav je in potrebno. Pri imenovanju ulic se je razvila navada, da se nekatera imenujejo po zaslužnih možeh, posebno v Mariboru ho zato prava prilika kajti tu je delovalo res lepo število naših kulturnih delavcev in političnih veljakov; tako ne bo ime samo ime, smojak tudi košček zgodovine. Vendar pa že kar vnaprej prosimo: Nikar imenovati cest skoraj izključno samo po imenih četudi zaslužnih mož temveč ozirajte se tudi na lego, prostor, smer itd., da ne bo kakor v Celju, kjer so odprli najbrže samo našo povestnico in iskali imena kakor stariši pred otrokovim krstom po koledarju; opustili so marsikatero ime, ki se je že udomačilo, samo, da je dobil »svetnik« svojega varovanca. — Dr. P. St.

Zaslepljenci — grozijo.

Predstojnik nek. ga mariborskega urada je prejel sledeče grozilno pismo: »Če kmalu ne strite na platzu, da ta draginja ne pade, se vam mora nekaj zgoditi, mi čakamo še en par dni, potem pa vam jo. To mi zahtevamo od vas v par dneh, da ta draginja pade. Podpis Mariborčani S. c. j. l. D. K.«

Tako torej zahteva ta brezimni zaslepljenec, da naj en sam uradnik odpravi draginjo. Skoro pet let trajajoča svetovna vojna je povzročila splošno svetovno draginjo. Iz Amerike smo prejeli pismo da so tudi tamkaj vse življenske potrebščine zelo poskočile v cenah. Iz Pariza se nam poroča, da se v Franciji sicer dobi vsega v izobilju, toda cene so zelo visoke. O Italiji niti ne govorimo, saj je znano, da stane v Rimu 1 kg oglja 5—8 lir, 1 kilegram premoga pa 1 K. Ako so pa v Italiji fige, pomaranče in limone nekoliko ceneje kakor pri nas se ni čuditi.

Poročila iz Dunaja pravijo, da stane na Dunaju kg govedine 120—160 K, kg konjskega mesa pa po 80—100 K. Iz Ogrskega se nam poroča, da stane opoldansko kosilo za eno osebo 170 K. Pred dnevi se je mudil v Mariboru zastopnik neke dunajske papirnatih tovarne, mož, ki po svetu mnogo potuje. Kot odkritosrčen dunajski Nemec se je prostodušno izjavil: »Marburg ist halt doch die billigste Stadt«, (Maribor je vendar najcenejše mesto)

Sedaj pa pride brezimna zaslepljena nemškotatarska duša z grozilnim pismom in zahteva takojšnjo odpravo draginje, ko je vendar znano, da je ravno Maribor neoporečno najcenejše mesto v celi Jugoslaviji. Fej brezimnemu nemškotatarskemu boljševiku!

Renner o Spodnji Štajerski in Koroški.

Nemško avstrijski državni kancelar dr. Renner je 11. junija ministrskemu predsedniku Clemenceau izročil prvo spomenico nemško avstrijske delegacije. V njej se prebridko pritožuje nad izgubo nemškega dela Češke, Moravske, Slezijske, Tirolske in dela Nižnje Avstrijske. Izguba Spodnje Štajerske in dela Koroške ga pa ne gane do solz. O teh pokrajinah pravi precej suhoparao: Oropajo se slo bode in gospodarskih pomožnih virov nemške nasebine na Štajerskem in v Koroški kotlini, in sicer do polovice severne brežine, brez ozira na to, kako naj prebivalci tega ozemlja med neprehodljivim pogorjem in deželno mejo gospodarsko eksistirajo. Dr. Renner govori o Spodnji Štajerski in Koroški tako rezervirano in brez vneme zavoljo tega, ker mu je dobro znano, da so ti kraji slovenski, da pri vseh načelih pripadajo Jugoslaviji in da jih torej Nemška Avstrija ne more dobiti in jih tudi ne bo dobila. Kar se pa tiče gospodarske eksistence prebivalcev, naj dr. Renner to skrb kratkoma prepušča Jugoslaviji. Nemška Avstrija ima dovolj drugih skrbi.

Razne novice.

Glavni odbor SKZ. je imel danes dopoldne važno sejo. O sklepih poroča jutrajšnja Straža.

Dr. Vilko Marin ordinira v Mariboru v Elizabetini ulici vsak dan od 11—12 ure predpoldne ter od 2—4 ure popoldne.

Zahvala. Konzistorij lavantinske škofije je poslal poverjeništvu za socialno skrbstvo znesek 10.000 kron za invalide, njih vdove in sirote, kateri znesek je poverjeništvu izročilo komisiji za preshrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani, za kar bodi prečastitemu konzistoriju izrečena najiskrenejša zahvala.

Prošnja. Vdova Ana Maver, mati 5 majhnih nepreskrbljenih otrok, brez premoženja, bolehn

stanujoča v Mlinski ulici b. št. 33 v Mariboru, prosi usmiljena srca za dobrohotne darove v denarju, obleki ali živilih. Darove sprejema uredn. lista.

Jugoslovanska Strokovna Zveza je začela z 1. junijem svoje redno poslovanje. Uradne ure so vsako soboto od 6. do pol 8. ure zvečer ter v nedeljo od 10. do pol 12. ure dopoldne in od pol 5. do 6. ure popoldne. Vsi člani in članice, tudi tisti, ki še niso dobili članskih knjižic, pa so oddali pristopnice, se pozivljajo, da začnejo redno vplačevanje. — Proslavitev 25letnice obstoja JSZ bo v nedeljo, dne 22. junija. Spored slavnosti se bo pravočasno naznanil. — Razširjajte misel krščansko socialne delavske organizacije in agitirajte za pristop!

Maribor dobi slovenske napise. Pri izbiranju imen ne smemo pozabiti mož, ki so delovali na obmejnih krajih v blagor naroda. Ljutomerčani in Radinčani imamo našega prerano umlega mladinskega pesnika in pisatelja, ter izvrstnega vzgojitelja mladine. Josip Freunfeld s svojim psevdonimom »Radinski«. Kdo njegovih učencev se ne spominja tega ljubeznivega učitelja. Zato je naša dolžnost, da se spomnimo in ga ovekovečimo, dajmo ime njegovo na svetlo, pozovimo merodajne osebnosti da krstijo eno cesto ali pa ulico v Josip Freunfeldovo, ali pa Freunfeld Radinskega cesta ali ulica. Neusmiljena smrt, ga je v sredi plodovitega dela za narod slovenski, v najlepši možki dobi nam iztrgala in ga položila tam v bratski Čehoslovaški v prerani grob.

Tegetthoffova ulica. Z ozirom na slovensko imenovanje ulic, bi si dovolil pripomniti sledeče: Dosedanja Grajska ulica (Burgasse) bi se naj imenovala Tegetthoffova ulica, z ozirom nato, da se v njej nahaja Tegetthoffova rojstna hiša. — Imenovani admiral je rodem Mariborčan in je pri Visu l. 1866 pošteno namlatil naše sovražnike Italijane. — Kdo izmed nas bi ne bil danes vesel in srečen, da nam vatane drog Tegetthoff, da nam brani obal in otoke, ki nam jih hoče vzeti nenasitni ropar. Tudi bi bilo umestno, da se mu v kratkem postavi spet spomenik, naši mladini v spomin in v bodrilo, da imamo na jugu sovražnika, da nam treba še Tegetthoffov — in ti naj izidejo zopet iz slovenskega Maribora. M K.

Podučni tečaj o vzgoji mladine. Mariborsko slovensko žensko društvo priredi dvotedenski podučni tečaj o vzgoji mladine. Predavanja se vršijo v risalni dvorani meščanske šole v Reiserjevi ulici in sicer v ponedeljek 16., petek 20., ponedeljek 23., sredo 25., in petek 27. junija ob pol 8. uri zvečer. Prisrčno vabimo naše članice pa tudi vse naše ostalo zavedno ženstvo. Predava gđc. ravnateljica mešč. šole Antonija Stupca. Predavanja so vstopnine prosta.

Dr. Fritz Scherbaum je oblast zaplenila 8 gumijevih cevi in koles, katere si je njegov šofer pridobil od avtokolone bivše avstro-ogrške armade.

Spričevala o cepljenju. V petek, dne 13. junija 1919 ob 15. uri (3 uri pop.) se strankam v deški šoli IV na vežbališču delijo zadnjikrat spričevala o cepljenju. Vsa spričevala se morajo najdalje do sobote dne 14. junija oddati pri cepilnem katastru na Rotovškem trgu številka 9. Vse osebe, katere do tega termina spričevala v smislu obli gatoričnega cepljenja ne oddajo, se bodo kazno valse.

Tajna zborovanja. V zadnji številki »Malih Novic« smo prinesli poročilo o tajnih sestankih odpuščenih uradnikov v Bernhardovi trgovini s steklenino in porcelanom na Tegethofovi cesti. O zadevi smo se natančneje poglobili in izvedeli, da se je nekaj odpuščenih uradnikov res oglasilo pri Bernhardu, a ne v svrhu tajnega zborovanja, tem več so naprosili trgovca Bernharda, naj jim pri selitvi pomaga spraviti steklenino in porcelan v zabojce. Besedo ima sedaj naš poročevalec.

Dotična oseba, ki si je v soboto dne 7. junija v Narodnem domu prilastila mojo srebrno jahalno palico, (Reitstock) se pozivlja, da jo nemudoma odda pri hišniku Narodnega doma, ker se s tem izogne sodnijskemu zasledovanju. — Menhart, nadporočnik, havbičnega divizijona, Maribor.

Mestna šola za plavanje v Uferstrasse je zopet odprta. Cena kopelji: za odrasle 40 v, za otroke do 12 let 20 v. Perilo se ne oddaja. Dijaki, kateri se izkažejo z legitimacijo od njihovega zavoda, dobijo vstopnice po znižani ceni za 20 v.

Mesar Josip Kirbiš bo imel odslej — dokler prezidava njegove mesnice ne bo gotova — svojo prodajalno za meso pri mestni baraki na Nov. Glavnem trgu.

Podravska podružnica SPD v Rušah namerava ustanoviti makacijski odsek ter vabi vse gospode, ki se hočejo temu posvetiti, da se pisмено javijo na zgorajšnji naslov.

Izgon odslovljenih železničarjev in državnih uslužbencev. Vsi odslovljeni železničarji in državni uslužbenci so dobili natog, da morajo do konca tega meseca zapustiti Maribor.

Zajet laški Caproni. V vasi Žadovinec pri Krškem ob Savi so v soboto zajeli velik laški »Caproni«. Imel je 3 potnike, 1 častnika in 2 podčastnika. Plul je iz Padove na Dunaj. V megli so se zmotili. Mislili so, da so že v Nemški Avstriji ter so se vsedli na tla. Srbska patrulja jih je aretirala in odpeljala v Ljubljano. Zrakoplov je še v Žadovinku.

Mesar Jos. Kirbiš v Vetrinjski ulici
odda takoj

13 parov vprežnih volov

težkih od 900 do 1200 kg. Zamenja jih tudi za debelo živino. Voli so lepe pasme. Bili so last neke graščine na Hrvatskem.

≈ KAVARNA ≈ CENTRAL

Prva
slov. kavarna v

MARIBORU

se priporoča za mnogo-
:: brojni obisk vsem ::
Jugoslovanom
domačinom in tujcem

Gluro pl. Valjak
kavarnar Gosposka ulica

Vina

haloška, lastnega pridelka, stara in nova, za-
jamčeno pristna, izborne kakovosti prodaja v
steklenicah čez ulico po skrajno nizkih cenah

Franc Starčič, trgovec
Maribor, Luterjeva ulica 9.

Slovenci pozor!

Ivan Lorber, slikar in pleskar v Mariboru,
Viktringhofova ulica 9,

se priporoča vsem Slovincem za vsa v njegovo stroko
pripadajoča dela.

IVAN LORBER, slikar in pleskar.

807

Fina črna salonska obleka se po
cenl prod. Grajska ulica 22, Ma-
ribor, na dvorišču, I. nđst. 1087-71

Govorite povsod slovensko.

12 glav Simentalskih krav

na novi doji, prima, od graščine v Varaždinu, se bodo
prodale na mariborskem živinskem sejmu v petek in soboto,
ali se pa bodo zamenjale za klavno živino.

72